

1.8.2020

SENIORIN DIGITAI DOT

Alla olevan listan avulla voit tarkistaa osaamistasi. Mikäli haluat tietää lisää ja saada ohjeistusta johonkin kohtaan voit tulla Enterin henkilökohtaiseen ja maksuttomaan opastukseen. Katso opastuspaikat ja -ajat: www.entersenior.fi/enter-opastaa.

Digipalveluiden peruskäyttötaidot

- Osaan käyttää henkilötietojani käsitteleviä palveluita (esim. eResepti, Kanta.fi, pankkipalvelut, viranomaispalvelut, lippujen tilaus ja maksaminen, sähköpostin käyttö, lääkäri- tai katsastusajan varaaminen netissä, pankkitunnisteen tai mobiilitunnisteen käyttö)**
  - Ymmärrän, että henkilötietojani käyttävissä palveluissa minun on pystyttävä tunnistautumaan luotettavasti.
  - Osaan luoda käyttäjätilin käyttäjänimellä ja salasanalla.
  - Osaan kirjautua valtiollisiin tai kunnallisiin palveluihin pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
  - Osaan hankkia pankiltani tunnistautumissovelluksen.
- Löydän käytetyimmät palvelut (matkustaminen, liikkuminen, media, kartat, huvi)**
  - Olen selvittänyt itselleni, mitä palveluita haluan käyttää ensisijaisesti läppärillä (esim. pankkiasiat) ja mitä ensisijaisesti kännykällä (esim. pysäköinti, bussiliput).
  - Osaan löytää läppärillä käytettäviä sovelluksia ja palveluja googlaamalla ja osaan asentaa ne.
  - Osaan löytää kännykällä käytettäviä sovelluksia ja palveluita Play-kaupasta (Android-puhelin) tai App Storesta (iPhone) ja asentaa ne.
- Tunnistan erilaisten palveluiden maksullisuuden**
  - Osaan ottaa selville, onko palvelu ilmainen vai maksullinen.
  - Ymmärrän, että yleensä valtion tai kunnan digipalvelut ovat ilmaisia.
  - Ymmärrän, että joistakin kaupallisista sovelluksista ja palveluista on olemassa ilmaisoversio, jonka toiminnallisuus on rajoitettu perusominaisuuksiin ja sen lisäksi maksullinen versio.
- Tunnistan palvelun käyttölogiikan ja osaan liikkua palvelussa**
  - Ymmärrän, että minun pitää ensimmäisellä kerralla tutustua rauhasuuteen palveluun ja sen rakenteeseen.
  - Osaan ongelmatilanteessa etsiä palveluntarjoajan ohjesivuilta tai hakemalla verkosta (googlaamalla) muiden käyttäjien kokemuksia palvelusta ja sen ongelmista sekä ongelmien ratkaisuista.
- Uskallan hakea tarvitsemiani palveluja netistä ja opetella niiden käyttöä**
  - Ymmärrän, että Google-haulla voin yleensä löytää mitä tahansa palveluja, jopa sellaisia, joiden käyttämiseen tarvitaan uskallusta ;-)
  - Ymmärrän, että hakutuloksista osa on mainoksia.
- Osaan luoda ja ylläpitää käyttäjätilejä eri palveluissa**
  - Osaan kirjata joka käyttäjätilin käyttäjänimen (tunnuksen) ja salasanan esim. vihkoon.
- Osaan tunnistautua palveluihin yleisesti käytössä olevin tavoin**

1.8.2020

- Osaan tunnistautua kaupallisiin palveluihin käyttäjänimellä (yleensä sähköpostiosoite) ja salasanalla.
- Osaan tunnistautua valtion tai kunnan digipalveluihin pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
- Osaan luoda tunnukset tiettyihin palveluihin turvallisella tavalla**
  - Ymmärrän, että koska tunnus yleensä koostuu sähköpostiosoitteesta ja salasanasta niin salasanan tulee olla pitkä (vähintään 8 merkkiä) ja sisältää sekä isoja että pieniä kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä. Joskus salasanassa sallitaan myös välilyöntejä.
  - Ymmärrän, että minun on hyväksyttävä käyttöehdot. Muuten en voi käyttää palvelua.
- Tunnen käyttäjätunnuksen ja turvallisen salasanan laatimis- ja käyttöperiaatteet**
  - Ymmärrän, että kirjautuminen vakiosalasanalla tai Facebook-tunnuksilla muihin palveluihin ei ole turvallista.
  - Ymmärrän, että salasanan tulisi olla pitkä (yli 8 merkkiä), sisältää isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita, erikoismerkkejä sekä mahdollisesti välilyöntejä. Salasana ei saisi sisältää omaa, puolison, lapsen tai koiran nimeä, siis mahdollisimman vaikea ulkopuolisen päätellä.
  - Ymmärrän, että turvallisten (pitkien ja satunnaisesti generoitujen) salasanojen keksiminen ja muistaminen on vaikea ilman muistisääntöjä tai salasanasovelluksen käyttämistä.
- Osaan käyttää pankkipalveluita**
  - Osaan hankkia pankiltani tunnistautumisovelluksen sekä asentaa sen kännykkääni.
  - Osaan mennä pankkini nettisivulle, klikata verkkopankkilinkkiä ja tunnistautua pankkini edellyttämällä tavalla.
  - Osaan maksaa laskuja, siirtää rahaa eri tilieni välillä jne.
  - Ymmärrän, että jos käytän pankkipalveluja julkisessa käytössä olevan tietokoneen (esim. kirjastossa) avulla, käytän selaimessa yksityistä ikkunaa, ja muistan tietenkin kirjautua ulos ja sulkea ikkunan.
Yle Digitreenit: [Näin toimii yksityinen selaus](#)
Yle Digitreenit: [Miten pankkiin mennään kännykällä? Viisi kysymystä pankkien mobiilisovelluksista](#)
- Osaan käyttää sähköisiä maksuliikenneyhteyksiä turvallisesti**
  - Osaan mennä oman pankkini nettipankkiin ja maksaa siellä laskuja.
  - Osaan nettikaupassa käydessäni ensiksi tarkistaa että yhteys on suojattu, eli muotoa https://..
  - Osaan maksaa nettikaupassa pankkisovelluksella tai pankkikortilla.
  - Osaan käyttää yleisiä maksupalveluja, kuten MobilePay ja PayPal
Yle Digitreenit: [Osaatko ostaa verkosta turvallisesti? Testaa tietosi](#)
- Osaan käyttää viranomaissivustojen palveluita**
  - Osaan löytää ja käyttää tarvitsemiani palveluita viranomaispalveluportaalista [suomi.fi](#)
Yle digitreenit: [Suomi.fi tutuksi](#)
- Osaan käyttää terveystietopalveluita**

1.8.2020

- Osaan kirjautua pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella Omakanta-palveluun [kanta.fi](https://www.kanta.fi), josta löydän kaikki terveyteeni liittyvät tiedot ja reseptit.
- Osaan uusia reseptin.
Yle Digitreenit: [Omakanta tutuksi](#)
- Osaan käyttää verkkokaupan palveluita**
  - Osaan luoda verkkokauppaan käyttäjätilin.
  - Osaan kirjautua tälle tilille, valita haluamani tuotteet, klikata ostoskärrykuvaketta ja siirtyä maksamaan, joko pankkisovelluksella tai pankkikortilla.
- Osaan poistaa selaushistorian käyttämästäni selaimesta**
  - Ymmärrän, että selaimeen jää tieto, millä sivuilla olen käynyt ja saman laitteen seuraava käyttäjä voi nähdä ne.
  - Osaan poistaa käyttämästäni selaimesta selaushistorian
    - Firefox: Sivuhistoria > Poista viimeaikaisia historiatietoja
    - Chrome: Historia > Poista selaustiedot
    - Edge: Historia > Tyhjennä historia
    - Opera: Asetukset > Poista selaustiedot
    - Safari: Historia > Tyhjennä historiatiedot
  - Osaan vaihtoehtoisesti käyttää selaimessa yksityistä ikkunaa, niin selaushistoria- ja välimuistissa oleva tieto poistetaan automaattisesti, kun suljen selainikkunan.
- Tunnistan suojatun yhteyden verkkopalveluun**
  - Osaan palveluntarjoajan osoitteesta päätellä, että jos osoite on muotoa
    - `https://...` yhteys on suojattu
    - `http://...` yhteys on suojaamaton.

Lue lisää

Yle Digitreenit: [Jätät aina verkkoon jälkiä](#)

Yle Digitreenit: [Asiakirjat sähköisiksi - Näillä vinkeillä toimitat vaaditut liitteet viranomaisille](#)

Lähde: Kansalaisopistojen liitto/Tero Kuusela: Kansalaisen digitaidot -kurssimalli, 2018 - mukailtuna ja täydennettynä seniorin tarpeilla